

ฉบับที่ ๔๓/๒๕๖๓ วันจันทร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓

กมธ. การศึกษา วุฒิสภา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับ
แนวทางการน้อมนำศาสตร์พระราชามาไปสู่การปฏิบัติ
และการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชามาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ณ จังหวัดน่าน

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๓๐ นาฬิกา คณะกรรมการการศึกษา วุฒิสภา นำโดย ดร.ดวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการ นายปรีชา บัววิรัตน์เลิศ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง นางกอบกุล อากาศกร ณ อยู่ธยา รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง พลเอก ประสาท สุขเกษตร รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม นายอนุกาจกรระโทก เลขานุการคณะกรรมการ และนายเฉลิมชัย เพ็ญคอน นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์ นายทรงเดช เสมอคำ รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร กรรมการ รวมถึงที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการการศึกษา คณะอนุกรรมการ การพิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการศึกษา คณะอนุกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะอนุกรรมการการอาชีวศึกษา คณะอนุกรรมการส่งเสริมศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยและการศึกษาเอกชน ตลอดจนคณะทำงานจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชามาสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน และคณะทำงานการปฏิรูปการศึกษา และการนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชามาสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน ได้เดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับ “การปฏิรูปการศึกษา และแนวทางการนำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชามาสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน” โดยร่วมประชุมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการน้อมนำศาสตร์พระราชามาสู่การปฏิบัติ รวมถึงข้อเสนอการจัดหลักสูตรศาสตร์พระราชามา และเยี่ยมชมโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไม้ อำเภอสองแคว ซึ่งได้รับการต้อนรับอย่างดีจาก นายวิรัตน์ ปราบทุกข์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง นายชวลิต สุทธิเขตต์ ผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงลุ่มน้ำน่าน และคณะ ดำเนินการพัฒนาชุมชนเป้าหมาย ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สังคมและชุมชนเข้มแข็ง สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ด้วยศาสตร์พระราชามา : การพัฒนาพื้นที่สูงอย่างยั่งยืนแบบโครงการหลวง ที่เป็นต้นแบบของการพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับพื้นที่สูง โดยเริ่มจากการสร้างความคิด และสร้างความรู้ความเข้าใจถึงหลักการที่แท้จริง และแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละบริบทของชุมชน เพราะศาสตร์พระราชามาเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยเหตุและผล โดยมุ่งการเรียนรู้ด้วยการสัมผัส โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม และการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ด้วยการเชื่อมโยงศูนย์พัฒนาโครงการหลวง ของมูลนิธิโครงการหลวงกับโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงของสถาบัน และชุมชนต้นแบบ รวมทั้งบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กศน. อบต. และหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อขยายให้ครอบคลุมพื้นที่สูง และที่สำคัญได้พัฒนาชุมชนและเกษตรกรผู้นำไว้ในแต่ละพื้นที่ เพื่อเป็นกลไกในการขยายการเรียนรู้ศาสตร์พระราชามา

จากนั้น เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการ ที่ปรึกษาทิมตักดิ์ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ได้ประชุมและแลกเปลี่ยนความเห็นที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับแนวทางการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตามศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาผู้เรียนของศูนย์การเรียนรู้ รวมถึงข้อเสนอการจัดหลักสูตรศาสตร์พระราชา และเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนธรรมชาติ บ้านห้วยพ่าน อำเภอเชียงกลาง

ซึ่งได้รับการต้อนรับอย่างดีจาก นายสมบุรณ์ ใจปิง ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนธรรมชาติบ้านห้วยพ่าน ในฐานะผู้ใหญ่บ้านห้วยพ่าน และคณะ การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนธรรมชาติบ้านห้วยพ่าน เกิดขึ้นจากความพยายามของชาวชุมชนที่ต้องการมีโรงเรียนในชุมชน “คนอยู่กับป่าอย่างพึ่งพากัน” โดยจัดการศึกษาในรูปแบบโครงการเป็นฐาน (Project based learning : PBL) ที่มีเรียนรู้เป็น “หลักสูตรชุมชน” ซึ่งครอบคลุมตามวิสัยทัศน์ “ดิน น้ำ ป่า คน ความมั่นคงทางอาหาร” จนสามารถจัดการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย โดยใช้หลักสูตรที่ศูนย์การเรียนรู้ได้พัฒนาขึ้น เพื่อให้มีความยืดหยุ่นสนองต่อเจตนาธรรมณ์ ความแตกต่าง และความต้องการของผู้เรียนกลุ่มต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ ที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนระหว่างกันได้ หรืออาจจัดการศึกษาแบบคละชั้นและอายุ ผ่านการเรียนรู้เป็นโครงการ เน้นลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงในพื้นที่ลำห้วยและป่าชุมชน ที่เชื่อมโยงกับกลุ่ม ๘ สารของหลักสูตรแกนกลาง ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้เรื่อง ดิน น้ำ ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม จิตอาสา แปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน และการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพชีวิตของนักเรียน เช่น โครงการเด็กเลี้ยงควาย โครงการน้กสืบสายน้ำ เป็นต้น ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาที่เท่าทันสอดรับกับการเปลี่ยนแปลงและวิถียุคสมัยในศตวรรษที่ ๒๑

